

Ontstaan van Kostverloren

Op de Kadasterkaart van 1821 is het begin van Kostverloren te zien. Het buurtschap bestaat dan uit enkele verspreide huizen, boerderij "De Donghorn" en de kalkbranderij van Sijtsma (in de bocht van het Reitdiep). Voor de rest bestaat het gebied voornamelijk uit grasland. Kostverloren hoort in die jaren bij Hoogkerk.

Er wordt beweerd dat de mensen die er wonen 'de kost niet verdienen maar verliezen'. Twee andere verklaringen voor de naamgeving zijn 1) dat een kostverloren een bouw- of waterwerk (een vestingwerk) was dat veel geld kostte maar weinig opleverde 2) dat het een verdedigingswerk was vóór de linie. Als de vijand dat innam had hij dus nog niets bereikt en waren zijn kosten verloren.

In 1884 vindt de opening plaats van de spoorlijn Groningen-Delfzijl. Kostverloren krijgt ook een stopplaats, bij de kruising met de Friesestraatweg (vlakbij het industrie-terrein en de haven aan het Reitdiep). Rond 1900 worden enkele straten aangelegd en bebouwd, waaronder: de Abeenstraat, de Kerkstraat en Kerkdwarstraat (samen later Smalstraat genoemd), de Langestraat (nu Eerste Spoorstraat) en de Verbindingsstraat (nu Tweede Spoorstraat).

De Abeenstraat wordt gesloopt in de jaren zestig. De Smalstraat ondergaat hetzelfde lot in de jaren tachtig. Tegenwoordig vormen de Spoorstraten en enkele stukken bebouwing aan de Friessestraatweg de schamele restanten van 'Oud Kostverloren'. In 1906 willen Gedeputeerde Staten Kostverloren bij de gemeente Groningen voegen. Hoogkerk (waaronder Kostverloren dan nog valt) reageert verdeeld op het plan. Aan de ene kant wil ze het buurtschap wel kwijt omdat elke bewoner de gemeente jaarlijks zo'n éénenvijftig cent aan armenzorg kost.

Daar staat tegenover dat Kostverloren inmiddels zo'n 1200 inwoners telt en daarmee een aanzienlijk deel van de totale Hoogkerkse bevolking uitmaakt. De onderhandelingen duren enkele jaren. Maar op 1 januari 1912 is de Groningse overname een feit. Het buurtje krijgt de bijnaam West-end.